

У ПРАЗІ СТВОРЕНО ГРОМАДЯНСЬКИЙ ФОРУМ УКРАЇНЦІВ

Прага, Чехо-Словаччина. — Тут, 4-го грудня минулого року українці, які проживають у Чеській Соціалістичній Республіці, заснували Громадянський Форум Українців (ГФУ), який представляє собою українську секцію загальночеського Громадянського Форуму, створеного 19-го листопада 1989 року.

ГФУ — перша українська організація на чеських землях, яку можна було заснувати після 40-літнього застою і занепаду громадського життя.

Ціллю ГФУ, як національної організації з центром у Празі, є об'єднати українців з усіх областей чеської республіки для спільної роботи, незалежно від їхнього місця походження, віку, соціального стану, політичних переконань, релігійної приналежності, рівня освіти і національної свідомості, а також співпрацювати на рівних правах з українцями Словаччини, зокрема Пряшівщини.

Основна програма ГФУ включає 20 головних завдань, серед яких чільне місце займає активна співпраця з українцями-русинами Пряшівщини. Велику увагу звертається на необхідність заснування українського клубу з постійним приміщенням у Празі, підтримку організацій місцевих філій ГФУ, існуючих та майбутніх гуртків художньої самодіяльності, української мови та українознавства, катедри української мови та літератури в рамках філософського факультету Карлового університету в Празі на базі дотеперішнього відділу українознавства. У програмі ГФУ планується створення

дружованого органу для українців на чеських землях, заснування організацій для дітей та молоді.

Серед завдань, які ставитиме перед собою ГФУ є активний підхід до справи вивчення та збереження пам'яток української історії та культури в Празі та інших місцевостях Чехо-Словаччини. ГФУ домагатиметься, щоб у Празі була можливість купити українські книги, газети та журнали та щоб центральні бібліотеки замовляли справді якісні і потрібні українські видання.

Громадянський Форум Українців вважає доцільним, щоб у православних і греко-католицьких церквах Чехо-Словаччини за бажанням віруючих було введено проповідання українською мовою, а для цих потреб треба заснувати греко-католицький семінар у Пряшіві, який дітям поруч із існуючим вже православним богословським факультетом.

Вагомую точку програми ГФУ є підтримка домагань всіх національностей Чехо-Словаччини, щоб у рамках уряду ЧССР було створено міністерство для справ національностей, яке мало б стати гарантією їх вільного розвитку.

ГФУ зберується до всіх українців, щоб зголошувалися до пражського осередку, гуртувалися і жили як вільні серед вільних.

Звернення підписали:

Д-р Богдан Зілинський, Dukelskych hrdinu, 52 17000 Praha 7, Czechoslovakia; Milan Perga, K. Milosovicu 838, 14000 Praha 4, Czechoslovakia.

Встановили стипендії ім. Непораних на дослідні в Україні

Едмонтон, Альта. — Канадська Фондация Українських Студій заключила договір з Міжнародною асоціацією українців, на підставі якого канадський учений може займатися дослідною працею протягом 10-12 місяців у будь-якому інституті Академії Наук України.

Фондация оплатити подорожні витрати в Україну та виплатити 1,000 дол. на дослідні витрати. Академія Наук України подбає про

житло і місячну стипендію в сумі 350 крб.

Бажаючі брати участь у цьому обміні мусять бути канадськими громадянами або іммігрантами, мати звання доктора й постійно працювати в університеті.

Речення на зголошення — 1-го травня 1990 року. За анкетами слід писати на адресу: Canadian Foundation for Ukrainian Studies, №500, 433 Main St., Winnipeg, Man. R3B 1B3.

В Ратгертському університеті відбулася конференція про сучасну Україну

Ньюарк, Н. Дж. — Тут в приміщеннях Ратгертського університету відбулася в п'ятницю і суботу, 16-го і 17-го березня, багата доповідями та змістом наукова конференція про події та сучасний стан в Україні.

Конференцію спонсорували Ратгертський університет, Український Народний Союз і Наукове Товариство ім. Шевченка, а організували її два українські професори університету, Тарас Гунчак та Іван Фізер.

Д-р Т. Гунчак, як професор історії, відкрив конференцію та привітав понад 100 учасників та делегатів, в тому 11 гостей з України. Від університету вітали зібраних Вірджінія Рекорд і Джеффри Словак. Особливо проф. Т. Гунчак привітав на відкритті конференції членів Екзекутиву УНС — головного пресдиректора д-ра Івана Фізера, головного секретаря Володимира Сохана і головного касира Улану Дячук. Він також попросив до короткого слова присутнього на залі амбасадора УССР до Об'єднаних Націй Геннадія Удовиченка.

Наукова конференція розпочалася питанням національних меншин в Україні і перспектив національного ренесансу, про що написав черпну доповідь Іван Дзюба, літературний критик і член Спілки Письменників України, автор відомої книжки — „Інтернаціоналізм чи русифікація?“, а тепер активний член НРУП.

Панель на тему преси (зліва): ред. Б. Рогоза і М. Рячук

(світлина ред. Марта Коломиць)

мої книжки — „Інтернаціоналізм чи русифікація?“, а тепер активний член НРУП. Проф. Т. Гунчак, що був пресдиректором цієї першої сесії, з'ясував зміст доповіді англійською мовою, якою мала відбуватися конференція. Другим доповідачем у першій темі був д-р Роман Сольчанік, дослідник „Раді Свобода“ з Мюнхену, який представив цю тему із трьох точок бачення.

Друга сесія першого дня конференції була присвячена питанням сучасної української літератури і нею провів доповідь М. Мирослава Томорут-Знаєнко. Вона та-

Плянують створити Соціал- Демократичну партію

Львів (Андрій Павлишин). — В п'ятницю, 23-го березня, в приміщенні Інституту народного господарства ім. Коротченка відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція на тему: „Перспективи розвитку соціал-демократії в Україні“. Конференція тривала три дні. Участь взяли представники соціал-демократичних організацій з Києва, Львова, Харкова, Сум, Борисполя, Керчу, Краматорського, Симферополя, Вінниці, Миколаєва, Павлограда, Запоріжжя, Дніпропетровського, Одеси, Херсону.

На конференції обговорювалися наступні питання: 1. Історичний огляд та аналіз розвитку соціал-демократії в Україні. 2. Науково-філософські та теоретичні основи соціал-демократії. 3. Аналіз сучасного

політичного стану в Україні з точки зору соціал-демократії. 4. Програмові положення соціал-демократії, що лежать в основі вирішення економічних, політичних, соціальних, національних та культурних проблем. 5. Структурно-організаційна форма соціал-демократії України, при якій можлива її ефективна діяльність. 6. Організаційно-практичні питання, які доведеться вирішувати об'єднаній соціал-демократії України.

В результаті обговорення цих питань делегати конференції прийшли до висновку про необхідність створення об'єднаної Соціал-Демократичної Партії України і прийняли відповідну резолюцію. Була прийнята також резолюція про підтримку незалежності Литовської Республіки.

Відбудеться етнічна конференція

Гаррісбург, Па. — Губернатор Пенсильванії Роберт Кейсі проголосив, що перша губернаторська конференція для етнічних справ відбудеться від 8-го до 9-го червня в приміщеннях Голідей Інн у Гаррісбурзі.

Метою конференції є підкреслити культурні надбавки окремих етнічних груп, які живуть в Пенсильванії, та заспокувати їх в вирішуваних спірних питаннях.

На цій конференції губернатор Р. Кейсі має в плані відзначити визначних представників етнічних груп. Пропозиції осіб на такі відзначення треба подати до 17-го квітня на формулярі спеціально призначеному для цього. Про док-

ладніші інформації та формулярі треба телефонувати на число (717) 783-8625 або писати до: Pennsylvania Heritage Affairs Commission, 309 Forum Building, Harrisburg, Pa. 17120.

ДОПОВІДЬ С.БІЛОКОНЯ

Нью Йорк. — Українська Вільна Академія Наук влаштує в неділю, 8-го квітня, доповідь наукового співробітника Інституту Стівенс-Ан УССР Сергія Білоконя на тему: „До історії соціальної цензури“. Доповідь відбудеться в будинку УВ-АН, 206 Захід 100-та вул. Початок — о год. 2-й по полудні.

Тимко Бутрей обраний головою Округу УНС у Вілкс Беррі

Едвардсвіл, Па. — Цьогорічні Загальні збори відбулися тут в неділю, 18-го березня, в залі української католицької церкви св. Володимира.

Головою зборів був обраний Тимо Бутрей, який попросив усіх присутніх шанувати одностайно мовчанкою пам'ять всіх членів Округу, які померли у попередньому році та колишнього голову Округу Василя Стефурину.

І. Бутрей

Головною точкою програми зборів були звіти устаткованої Управи на 1990 рік. У висліді одноголосного голосування присутніх представників відділів головою Округу був обраний Тимо Бутрей, заступниками голови — Дмитро Остапів та Гізіля Стефурин, секретарем — Анна Зінчак, касиром — Генрі Болоскі. Головою Контрольної комісії обрано Івана Гренцишина, членами — Євгена Янковського та Володимира Боберського.

Т. Бутрей привітав голов (Закінчення на ст. 6-й)

ДОПОВІДЬ ПРО НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Нью Йорк. — Український Народний Дім влаштує в неділю, 8-го квітня, доповідь на національне відродження в Україні, яку вголосить народний депутат ССР і головний редактор місячника „Дзвін“ у Львові Роман Федорів та заступник голови УАКР та політичний діяч середовища УГВР Євген Стахів. Початок доповіді о год. 2-й по полудні у великій залі Народного Дому, 140 Друга авеню.

Генеральний директор ТАСС передбачає розкол в КПСС

Токіо. — Агентство Асоційованого Пресу повідомило, що директор союetskого пресового агентства ТАСС Леонід Кравченко, який прибув до Японії на запрошення міністерства закордонних справ, заявив під час розмови з японським кореспондентом, що треба сподіватися гострих дискусій на з'їзді Комуністичної партії ССР, а навіть розколу в КПСС.

Згідно з опінією Кравченка, розкол може наступити у висліді різниці поглядів на багато справ провідних членів Компартії. Як відомо, 28-й з'їзд Комуністичної партії має відбуватися в липні цього року, на якому буде обраний новий склад Центрального Комітету КПСС. Після того, каже Кравченко, радикали напевно вийдуть зі складу КПСС і проголосять свою власну партію,

яка у теперішній ситуації може стати новою сильною політичною силою, якщо до неї пристануть радикали у республіках. Кравченко також передбачає, що на цьому з'їзді позбавлять членства в ЦК КПСС Єгора Лігачова, прихильника твердого ядра компартії і противника процесу перебудови та демократизації в ССР. На думку Кравченка політична кар'єра Є. Лігачова і йому подібних добігає до кінця і він та його прихильники вже не можуть відвернути загрози, яка нависла над їхніми головами.

Крім цієї ще справи, Кравченко затронував у розмові з японським колегою важливу справу майбутньої співпраці ССР з Японією та інші проблеми, які стоять на перешкоді широкого розгорнення торгівлі між обома країнами.

ПВО повертається в Ливан

Бейрут. — Як повідомляє газета „Нью Йорк Таймс“, вісім років після того, як ізраїльська армія змусила Палестинську Визвольну Організацію (ПВО) покинути Ливан, ця організація знову посилює свою військову присутність в цій країні. Прихильники „твердої лінії“ в ООН закликають Ясіра Арафата відмовитися від ілюзій з приводу можливості мирного вирішення палестинської проблеми за столом переговорів.

Згідно з повідомленням ливанської служби безпеки, збройні загони ПВО тепер нараховують 11,000 воїків і старшин, в порівнянні з 8,000 у 1982 році, коли ізраїльська армія вигнала палестинців з нині контрольованих територій і з Ливану. Від того часу Палестинська Визвольна Організація набрала в свої ряди багато представників палестинської молоді з таборів втікців на ливанській землі. Це переважно юнаки від 16 до 20 років, які під час війни з Ізраїлем 1982 року були ще дітьми.

Палестинці посилюють свій вплив в країні і стають значною політичною силою. Це відбувається в той час, коли надто слабкий ливанський уряд намагається всіма силами втриматися при владі, чинячи спротив перед натиском з боку опозиційних християнських груп.

Керівник фракції ПВО під назвою Народний Фронт Визволення Палестини Джордж Багаш заявив, що ПВО не визнає угоди досягнутих на переговорах в Каїрі, якщо ПВО не буде допущено до участі в дальших переговорах. Він також висловив сумнів в тому, що новозформований Шимоном Перезом ізраїльський уряд (якщо такий взагалі буде зформований) зможе запропонувати на переговорах хоч трохи прийнятний для палестинців умови. Він також заявив, що кожний, хто хоче представляти на цих переговорах інтереси палестинців, повинен пройти „затвердження“ виконкому Палестинської Визвольної Організації.

У СВІТІ

НЕЛСОН МАНДЕЛА ПОДАВ до відомо, що він прийняв запрошення зустрітися з президентом Південної Африки Ф. В. де Клерком, щоб обговорити справу зростаючих напружень у країні. Це повідомлення подано тільки два дні після того, як Африканський національний конгрес, обвинувачуючи поліцію в жорстокій поведінці при заспокоєнні заворушень у негритянському поселенні, відмовився від переговорів з урядом, що були заплановані на 11-го квітня. Ця заява Н. Мандела, що він зустрінеся з Ф. В. де Клерком піднесла сподівання, що може ця зустріч поставити на порядок денний й цю зустріч для важливих ширших переговорів.

ЕСТОНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ заявив Михайлові Горбачову, що союetskа конституція не може бути основою для здійснення бажань республіки стати незалежною. Переважаючою більшістю парламент Естонії схвалив резолюцію адресовану союetskому лідерові, в якій говориться, що закон про відокремлення, який будуть обговорювати в Москві цього тижня, не відноситься до Естонії. Мотивують естонці свою резолюцію тим, що Естонія стала частиною ССР не в наслідок вільного вибору народу Естонії чи законною парламентною акцією, але у наслідок військової інтервенції та окупації території естонської республіки союetskими військами.

ОСНОВОПОЛОЖНИК і голова східнонімецької Соціал-демократичної партії зрезигнував зі свого посту, ставши другою жертвою натяків на його сумніве минуле. Партійні офіційні чинники, проголошуючи резигнацію Ібрагіма Беме, окремо підкресливали цей факт, що немає жодних доказів на оскарження та закиди, що він в минулому був доносчиком колишнього міністерства внутрішніх справ, тобто тайної поліції, яка до упадку комуністичного уряду минулої осені проникала життя громадян Східної Німеччини. Ця резигнація одного із головних діячів політичного відродження Східної Німеччини з причин оправданих чи не оправданих закидів, пов'язаних з комуністичною минулиною, як твердять політичні аналітики, вказує на різні сенсативності, коли країна старастя будувати новий лад на руїнах старого.

ПРЕЗИДЕНТ ІРАКУ Саддам Гусейн публічно хвалиться, що він придбав модерну хімічну зброю, а при тому погрожує знищити половину Ізраїля, якщо б воєни спробували напасти на його країну. Західні дипломати твердять, що такі погрози вказують на те, що С. Гусейн чим раз більше непокоїть західні критики про потоптання людських прав в його країні та підозріння, що Ірак постійно є в пошукуванні ядерної зброї. У своїй передачі на хвилі офіційного багдадського радіо президент С. Гусейн сказав, що коли Ізраїль та Англія думають своєю критикою створити для Ізраїля дипломатичну заслоу, щоб виманити напасти на Ірак, то вони дуже помиляються.

ПРЕДСТАВНИКИ ЛИТВИ ЗУСТРІЛИСЬ З ПОМІЧНИКАМИ М. ГОРБАЧОВА

Москва. — У вівторок, 3-го квітня, тут розпочалися формальні розмови між представниками литовського уряду і найближчими помічниками й дорадцями президента ССР Михайла Горбачова. Обидві сторони поставили собі за ціль шляхом переговорів шукати виходу з конфліктного положення, яке постало після 11-го березня, тобто після проголошення Литовського Верховного Радю незалежності і виходу республіки із Союзу.

Після довгої розмови литовської делегації очолюваної заступником прем'єр-міністра Ромулдіасом Озоласом, з Александром Н. Яковлевим, близьким до радником союetskого президента, речники делегації і речники литовського уряду у Вільнюсі заявили, що республіканський парламент візьме правдоподібно під розвагу пропозицію Яковлева і відкладе на шість місяців декларацію про незалежність і вихід із Союзу, щоб таким чином зменшити напругу між Центральним і республіканським урядами і дати можливість обома сторонами вийти з тупика та започаткувати формальні переговори, щоб мирним способом полагодити справу виходу республіки. Не треба виключати, — кажуть політичні спостерігачі, — що уряд Литви погодиться також на проведення в республіці референдуму, ідучи знову ж таки на уступки і вимоги суперпрезидента М. Горбачова, який вважає акт проголошення незалежності і виходу із Союзу протизаконним потягненням Народного Руху Литви, не схваленого, мовляв, усім литовським народом, зглядаючи громадянами, які живуть у Литві.

М. Горбачов, який минулого тижня заявляв, що не може бути жодних переговорів поки литовці не відкинуть акту незалежності, не прийняв і цього разу тричленну делегацію литовського уряду, натомість її прийняв близький співробітник Горбачова у Політбюро А. Яковлев. На середу, 4-го квітня запланована зустріч делегації з міністром внутрішніх справ Вадимом В. Бакаїтином, міністерством якого контролює рух міліції. Зустрічі з міністром закордонних справ ССР Едуардом А. Шеварднадзе не буде, бо він у вівторок, 3-го квітня прибув до Вашингтону на переговори з державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером. Міністер оборони ССР Дмитрій Т. Язов заявив литовцям, що він не зможе їх прийняти на розмову зв'язку з аходом республіки із Союзу і проголошенням незалежності, а він не може безпосередньо входити у розмови з представниками закордонного уряду Литовської делегації особливо хотіла зустрітися з Язовим з огляду на те, що союetskі військові частини поведуться „за кордоном“, як в себе дома, перехоплюють будинки, ловлять „дезертирів“, замикають кордони, наприклад між Литвою і Польщею, заставляють білорусів погрожувати „відібранням“ прилеглих до Білорусії територій тощо. Ніколай Н. Медведєв, член литовської Верховної Ради заявив західним кореспондентам, що існує зумисне недобачування литовської делегації в Москві. Запитуваний кореспондентами, що він думає про новий законопроект Ради Національностей, який ще буде обговорюватися на Верховній Раді ССР і на черговому з'їзді народних депутатів про вихід із Союзу і проголошення незалежності республіки, Медведєв відповів: „це законопроект не про вихід, а проти виходу республіки“.

ДОПОВІДЬ Д. ГРОДЗІНСЬКОГО

Ньюарк, Н. Дж. — Організація Американців в Обороні Людських Прав в Україні влаштує в п'ятницю, 6-го квітня, доповідь визначного ядерного біолога, члена Академії Наук України, директора Інституту ботаніки при АН УССР, заступника голови організації „Зелений Світ“, д-ра Дмитра Гродзінського на тему: „Екологія України — „Зелений Світ““. Доповідь відбудеться в залі під церквою св. Івана Хрестителя. Початок о год. 7:30 вечора. Це 11-та доповідь із серії „Вечорів у П'ятницю“, темою яких є події в Україні які АОНПУ влаштує для громади. Після доповіді — дискусія, вино і перекладач. Дохід з імпрези призначений на „Зелений Світ“.

В АМЕРИЦІ

ВПЕРШЕ ЗА 289 РОКІВ існування університет Єйл згодився дати місцьким службам Нью Гейвену 2.6 міль. дол. та обіцяв наступних 7.5 міль. дол. в тому випадку, якщо місту владється зібрати 22.5 міль. дол. від інших жертводавців. Договір був підписаний у Міській раді посадовцем Нью Гейвену Дж. Деніелсом та президентом університету Єйл В. Шмітом, мол. Дефіцит у бюджеті Нью Гейвену нараховує 38 міль. дол. та відб'ється головним чином на місцьких службах та на збільшенні податків на 13 відсотків. В договорі також вказано, що університет платимиме податок за 250 акрів голфових майданів, розмір податку досягає 300,000 дол. на рік. Крім цього університет Єйл зобов'язався заплатити одноразово пожертву в сумі 1 міль. дол. з умовою, якщо матиме право на закриття двох вулиць для транспорту та створення в серії університетського містечка пішохідної зони.

АДВОКАТИ ПАНАМСЬКОГО генерала Мануеля Антоніо Норієги, які назвали дії ЗСА в Панамі „незаконними та аморальними“, намагаються вивести федерального суддю Вільяма Говелера в тому, що до суду треба притягнути не Норієгу, але американську Адміністрацію. Адвокат Дж. Мей збирається звернутися до судді з проханням зняти з колишнього панамського диктатора звинувачення в контрабандній торгівлі наркотиками. Прохання складається з 20-ти сторінок машинопису, у якому адвокати Норієги висловили надію, що їм владється довести незаконність дій ЗСА в Панамі. Дж. Мей, Ф. Рубіно та два інших адвокати звернулися з проханням викликати до суду свідків для підтвердження їх проголошення про те, що адміністрація Дж. Буша почала військові дії „з шлю арешту єдиної людини“, наперед усвідомлюючи загибель багатьох невинних цивільних людей. Американські офіційні чинники подають, що минулого грудня в Панамі загинуло 314 панамських воїків та 202 цивільних осіб.

СВОБОДА **SVOBODA**
українська демократична газета

FOUNDED 1993

ISSN 1461-3444 Published daily except Sundays
Mondays and holidays by the Ukrainian National Association
301-343-0217

UNA (201) 451-2200

Бюро UNA у Вашингтоні: (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscriptions: Year - \$40.00 6 months - \$22.00 3 months - \$12.00
UNA members 1 year - \$15.00 Change of address - \$1.00 Make
check or money order payable to "Svoboda"

Second-class postage paid at Jersey City, N.J.

Горбачов — акробат

Від половини березня цього року, відколи литовський парламент, всупереч пересторогам Михайла Горбачова, односторонньо проголосив ні від кого незалежну литовську державу, ця проблема не сходить із сторінок усіх великих часописів світу. Ситуація щоденно змінюється і який оборот прийме литовсько-советський конфлікт і як закінчиться — один Господь знає.

Коментатори не розглядають причини, чому Горбачов вибрав тактику „твердої руки“, вислав на Литву військи із танками і панцерними вантажівками, залякував і ставив ультиматуму, бо сам він виразно з'ясував це: призначення Литви її державності започаткувало б розвал Советського Союзу. Зате безконечно і на всі лади розглядається всі інші аспекти цієї проблеми, головне її пов'язання з політикою Америки та все те, що стосується особи Михайла Горбачова. Литовсько-советський конфлікт заскочив уряд президента Буша, який підтримував Горбачова, як контрагента до редукції різних родів зброї. Воно тісно пов'язане з бюджетом Америки, то така редукція і новий дозвіл з СССР про обмеження суходільних військ в Європі та зменшення числа далекосяжних ракет дозволило б Конгресові і Президентові значно зменшити видатки на оборону Горбачов, який прийшов п'ять років тому до влади з місією рятувати економіку СССР від банкрутства, мусів бути „гнучким“ у переговорах з верховною НАТО, зокрема з президентом Бушем і тому в очах Заходу, у тому числі й Вашингтону, став неначе символом стабільності на Сході Європи.

Литовсько-советський конфлікт усі ці рахунки ставить під знак запиту. Коли б Горбачов пішов у своїй тактиці „твердої руки“ так далеко, що на вулицях Вільнюса полилась би кров — вся політика „співпраці“ проголошена на минулорічній вершинній конференції на Мальті, збанкрутувала б. У минулому році „Нью Йорк Таймс“ е аж дві великі статті на цю тему. В одній з них статтях яскраво показано, що Горбачов грубо помиляється, коли він намагається, що проблема державності Литви і його, Горбачова, реакція, це — „внутрішня справа“ СССР. Голова сенатської Комісії збройних сил Сем Нанн висловився образливо, але дуже виразно про наслідки загострення литовсько-советських відносин. Це, мовляв, ствердив Діка Ченні, який — всупереч позиції державного секретаря Джеймса Бейкера — завжди твердив, що Горбачову не можна вірити і що СССР надалі є загрозою для безпеки світу. Так само дивиться на ситуацію голова Комісії оборони у Палаті Репрезентантів Лес Еспін, Покищо Білий Дім ніби продовжує підготовку запланованої на червень візиту Горбачова у Вашингтоні, але це залежатиме від ситуації на литовсько-советському фронті та взагалі від дальших подій у Советському Союзі.

З іншої точки виходить велика, перша на 1-й сторінці, стаття московського кореспондента „Нью Йорк Таймс“ Білла Келлера, в тижневиці ході подій, який змальовує Горбачова, як циркового акробата, що стоїть високо на двох крилах, що далеко один від одного віддалене, і готується одно крило відкинути геть. Це крило російського націоналіста-недільника, комуністичного і демократа, що готовий замінити марксизм на приватну власність і вільний ринок.

Названий американський журналіст, знаменито зорієнтований в советських відносинах, признає, що у конфлікті з Литвою Горбачов має за собою армію і КГБ, то ж йому не грозить загроза від них. Але існує загроза від 700,000 робітників в Сибірі, які погрожують страйком і від вуглекопів в Європі — досі вони вимагають покращання їхнього життєвого стану. Загроза існує тому, що Горбачов не має підвалин у народних низах — тому і не захотів узалежнювати своїх надзвичайних повноважень від народного референдуму. Білл Келлер врешті не виключає підкопування позиції Горбачова внутрішніми інтригами та явною опозицією від низових органів влади (головно міських рад), в яких переважатимуть ліберали.

Михайл Горбачов дав уже пізнати себе, що вміє змінити погляди. Це не є хитрою державною маною політика, який мусить рахуватися із змінливими обставинами. Але єднати в одній особі російський шовінізм, боронити „твердою рукою“ непорочність імперії у відношенні до свободолюбних 14-ти складових Республік, старатися за підтримки від демократичного Заходу задля оздоровлення економіки і правити по-диктаторськи, без Політбюро а тільки із своїм урядом, це насправді вимагає хисту циркового акробата. Горбачов подобає на шукаря який старається гнати високо крокувати на ливні — шукаючи раменами і широким, дручком рівноваги. Тому віра в Горбачова, як символ „стабільності“ на сході Європи може дійсно виявитися наївністю.

Паливна промисловість є головною підставою кожної країни. СССР має достатку палива і займає перше місце світу в видобуванні нафти і газу і третє місце по видобуванню вугілля. Однак, протягом останніх 10-15 років, СССР постійно переживав кризу паливної промисловості, за словами проф. Т. Густафсона, що її він аналізує у своїй книжці „Crisis amid plenty“ („Криза поміж багатством“), видану в 1989 Принстонським університетом.

За даними СІ-Ай-Ей, СССР має між 6,5 і 10,5 бильйонів тонн геологічних запасів нафти — більше ніж інші держави за винятком Саудівської Аравії і можливо Кувейту і багато потенційних нафтових родовищ, які ще не досліджені (більш точні дані є таємницею СССР). Думають, що СССР займатиме перше місце в видобуванні нафти аж до початку наступного століття.

Нафтова промисловість СССР перебуває в критичному стані протягом останніх 10-15 років. Два рази протягом цього часу уряд СССР був змушений посылати необхідні людські і фінансові ресурси до Захід-

Олександр Серафим

КРИЗА ПАЛЬНОГО В СССР

ного Сибіру, щоб запобігти різкому занепадові у видобуванні нафти. Це може повторитися в 1990 роках. Нафта є головним фактором у політиці пального всієї держави і займає найвище державного капіталу.

Советське господарство використовувало газу на лежить до незначних успіхів її економіки протягом останніх кількох десятиріч. В 1984 р. — СССР перевершив ЗСА і став світовим першорядним у видобуванні газу і зовсім певно затримав це місце, вступаючи в XXI століття, завдяки своїм резервам, які становлять коло 40 від. запасів світу. В СССР, газ також перевершив нафту, як головне джерело палива і становить коло 40 від. всього виробництва пального, як подас „Народне господарство“, за 1988 рік. Газ врятував советське господарство від більшого занепаду як передставляється на сьогодні.

Експорт палива завжди грав головну роль в інтер-

національній торгівлі. Експорт палива СССР постійно збільшується. З малими перервами в 1977 році відсоток палива, призначеного на експорт, постійно зростає і в 1983 становив 16 від. (Народне господарство СССР за 70 літ).

Цей ріст був перерваний знову в 1985 домашньою кризою у виробництві. Стихлило до збільшення експорту було 20-кратне підвищення ціни нафти на світовому ринку у 1970 роках, яке разом з підсиленням видобування стало головним джерелом твердої валюти. В 1970 експорт палива викладав менше ніж 30% всього приходу СССР твердої валюти. В половині 1980 років ця частка вносила 80%, і, не зважаючи на нижчі ціни нафти на світовому ринку, експорт пального ще більше приносить 75% твердої валюти (за аналізом Джона П. Стерна).

Так довго, як ціни нафти були високі, СССР мав з цього велику користь. З упадком цін, СССР зазнав при-

крих наслідків які зійшлися разом з політичними змінами 1982 р. і спричинили економічний занепад. Кошти виробництва з достовірою нафти — джерела твердої валюти — правдоподібно перевищують ціну ринку.

Брежнєв, як і його попередник, Хрущов, уживав ці несподівані прибутки з експорту нафти на різні цілі, які йому політично підходили: закуповував за кордоном збіжжя годувати худобу, помагаючи своїм сателітам, купував за кордоном машини, нові заводи і т.п. Він, однак, не зважав на прихід до експорту нафти і газу на модернізацію нафтової і газової промисловості і тим самим спричинив до її занепаданя та постійних клопотів і криз.

Західні спостерігачі твердять і Горбачов годиться з ними, що советські надмірні заробітки спричинені високими цінами нафти на світовому ринку служили Брежнєву замаскувати дійсну критичну економічну ситуацію. Іншою причиною клопоту советської господарки було її повільне, або майже не існуюче, зберігання пального.

Закінчення буд.

Володимир Максимович

Політична лінія

Габсбургів не мінється

В „Історії України“ Наталії Полонської-Василенко читаємо, що Українська Національна Рада у Львові добилася від австрійського уряду згоди на передачу влади українцям і вночі проти 1-го листопада 1918 року Військовий Комітет під проводом полк. Д. Вітовського зайняв усі урядові будинки і стратегічні пункти Львова. Вранці 1-го листопада Львів був в українських руках.

Деже світло на події того часу кидає архієпископ Отто фон Габсбург, син Карла, останнього цисаря австро-угорської монархії. Він є депутатом до Європейського парламенту в Штрасбургу, а також президентом міжнародної Панавропейської Унії, яка мала свій конгрес в Будапешті 9-го — 10-го березня 1990 року. Отто фон Габсбург, який дуже добре говорить по-мадярськи, був минулого року на Мадярьбінні, де його мадяри ситуційно вітали і просили його, щоб він кандидував на президента Мадярьбінні. Але він відмовився, кажучи, що він може тільки зробити для цієї країни в Європейському парламенті.

Під час наради конгресу Панавропейської Унії кореспондент „Радіо Вільна Європа“ (РВЕ) передає інтерв'ю з О. фон Габсбургом розмову, що його радіо передає 17-го березня. Про Європу, як господарську потугу, сказав О. фон Габсбург, що „Навіть сучасна Європейська спільнота, що складається з дванадцяти держав є першою промисловою потугою у світі. А коло 2000 років будуть входить в рахунок азіатські титани три потуги: З'єднані Штати Америки, Японія з сусіднім азіатським тереном і Європа. Змаліє натомість значення Советського Союзу. Ми вже тепер є свідками розпаду цієї останньої колоніальної імперії“.

Архієпископ був недовго також у цій частині Польщі, яка колись належала до Австрії і була польським Пшемонт. Він між іншим говорив: „Під час Першої світової війни, коли цисар Вільгельм хотів тісніше зв'язати Польщу з германським світом — мій батько, навапав, казав, що прийшов час, щоб привернути існування Польщі до Галичини має належати до Польщі“.

Чи так дійсно говорив цисар Карл не знаємо, але так твердить О. фон Габсбург у розмові з польським кореспондентом „Радіо Вільна Європа“.

Польський кореспондент

У РУМУНІЙ РОЗПОЧАТО СУДОВУ розправу над Ніколасом Андрутою Чаушеску, братом усуненого та розстріляного диктатора Ніколаса Чаушеску. На судовому процесі, що розпочався в понеділок, 2-го квітня, в Бухаресті, А. Чаушеску оскаржено у вбивстві сімох осіб під час грунтового революції. Обвинувачений відкинув всі оскарження за винятком незначного оскарження нелегального посідання пальної зброї.

баба!

— В Америці ніхто не стара баба, навіть я! — заперечила Марія. — Ми всі тут — дітвара. Хто вважає себе молодим, хто молоді тримається, той і молодий!

— Добрі тут у вас в Америці звичаї, варт навчитися... — відповіла Дарина.

Минали дні, минали тижні. Дарина так звикла до Америки, що вже й вертатися не хотіла б. Але як лишилася тут? Працювати хотіла б, але без англійської мови й прибирати не могла б, бо не знає, як поводитися з електричним приладдям, як тут прати, як стіти мити... Пробувала сестрі допомогати, та поки збереться, вже все зроблено. Швидкі на працю американки!

— Це я так змолуду привчилася, бо треба було і працювати в бюрі, і вдома всьому лад давати. Тепер я на пенсії, але поки є сили, також швидко все роблю.

— Ти така багата! Чому не наймеш собі служницю? — О, сестро, — засміялась Марія. — Мої пенсії не вистачило б оплатити добру служницю, а погана обібрала б нас і втекла. Та й я хочу а трохи сама працювати, бо при праці людина живе рухливою, енергійною... — А я б ото сиділа й дивилася на телевізор! Або ходила б до крамниці.

Одного разу на пікніку познайомилася Дарина з як тож кажуть тут „присильним“ удільцем Данилом Забродським. Він став учасати до них не тільки в суботу чи неділю, а й у будні. Став Дарині голосно книжки читати, але Дарина слухала неуважно і плела собі сестер. Вона вища плести, але вдома не мала ниток. Цього добра тут було достатку, і Дарина цілий день пробродила по крамниці. Нарешті накупила стільки ниток, що вистачило б на десять свєтерів, і заходила плести. Марія була вражена, що сестра все заплігала собі, а для неї, Грици або вників — нічого.

— Та дай їй час, може вона надумалась — заспокоював дружинку Гриць.

— Якраз надумалась, коли за два тижні вже її віза кінчатиметься. Марія почала відчувати вагу сестриних відвідів. Треба було весь час її розважати, як казав Гриць, бавити, а свої справи відкладати на потім. Дочка нарікала, що Марія занедала вників.

(Закінчення на стор. 5-й)

Олена Несіна

„ВІННИЦЬКА ТРАГЕДІЯ“

Як уже відомо, під цим заголовком вийшла з друку книжка англійською мовою. Книжку зредатував проф. Ігор Камеєнський, а видав Українське Історичне Товариство у співпраці з Фондом І. Багряного та Українським Дослідним і Документальним Центром Українського Інституту Америки.

Ця наукова праця складається з передмови проф. Л. Винара і чотирьох відділів. У першому відділі редактор Камеєнський подає історичну суть і аналізує Винницьке явище, особливо методи, які вживались у масових убивствах Сталінської „Великої чистки“ 1936-1938 років.

Другий відділ подає свідчення очевидців, інтерв'ю з очевидцями та передрук зі свідчень перед „Переслуханням в Конгресі ЗСА 1959“, де передовжено переслухання на тему „Злочини Хрущова“.

За браком місця подаємо свідчення тільки одного із свідків. Інші свідчення подібні і не суперечать першому. Журналіст і інж. Михайло Сележко, що його заарештували німці, сидів у німецькому концтаборі під час війни і його мобілізували німці в 1943 році на службу перекладача німецької комісії, яка досліджувала масові могили у Винниці. В 1949 році він написав, що він бачив під час розкопок у Винниці: „Величезні товпи людей тупцювали між деревами в саду. Все було просякнене спекою літа і жалким смородом трупів. То тут, то там робочі копали землю. З-під неї витягали канатами людські мертві тіла, деякі ще цілі, деякі частинками... Місцеві люди передивлялися мертвих і їхню одіж. Шукали лаперів і інших доказів. Все

збирали і записували, документи перчитували і також записували. Час від часу чути було істеричні крики відно жінки або стогін чоловіка. Жінка пізнавала одіж свого любого, чоловіка члена родини...“.

Сележко пише, що всі ті люди думали, що їхні родичі десь вислані без права переписки з родиною. Так їх інформувала влада. „Тепер вони довідалися, що уряд їх дурив, їхні близькі лежать на українській землі, у Винниці, замордовані НКВД“.

Розкопи переследили арештантів з місцевих язичників під охороною німецької поліції. Робочим часто давали алкоголь, щоб вони могли витримати сморід. Відкопували чоловіків, а також жінок і дітей, в одіж і роздягнених. Чоловіки зі зв'язаними за спиною руками. Деякі голови побиті, на шні виднілися ознаки ран від кулі. Лікарі тут же робили розтин трупів „Жах Винниці я ніколи не забуду і я сумніваюся чи навіть Данте зміг би описати агонію, яка там відбувалася“, — оповідає журналіст.

Комітет старанно працював. Свідків трагедії допитували, документи аналізували, нічого не пропускали. Свідків впізнавали своїх близьких по одіж, по особливих прикметах на тілах і т.д. Жінка священника Біленького, наприклад, впізнала одіж свого чоловіка, почистила її, знайшла латку, яку вона пришивала, пішла додому і повернулася назад зі шматком матерії, яку вона вживала на цю латку. Отже її чоловік

вбив і поховали у Винниці, а й сказали, що він висланий без права переписки з родиною. Подібних прикладів були сотні, інші ж тисячі не були впізнані.

Комісія також вивчала методи, якими оперувало НКВД. Арешт відбувався вночі, після обіду в квартирі, а пізніше писався протокол. Комісія знайшла багато таких протоколів, деякі при мертвих, а деякі в окремі могили, де були закопані тільки документи. Обвинувачення арештованих стереотипні: „вороги народу“. Причини різні: Деякі не хотіли відмовитися від релігії, деякі були проти колективізації, деякі висловлювалися проти влади й інше. Відповіді рідко також всім ті самі: „Вороги народу, вислані на довгий час без права переписки“. На апеляції до Сталіна, до Хрущова відповідь та сама.

Статистика трагедії: від травня 1943 до жовтня 1943 року знайдено 9,432 трупи в трьох місцях розкопок. Встановлено було, що і в інших містах, не тільки у Винниці, відбувалися масові езекуції, планувалися перестрілки, але хаос в наслідок відступу німців припинив ці дослідження.

У цьому ж відділі книжки передруковано звіт про „Переслухання у Конгресі ЗСА 1959“. Переслухано було дев'ять свідків. Свідки свідчили про масові вбивства і терор і подали фотографії жертв. Петро Павлович (Аполлон Трембов), колишній редактор місцевої Винницької газети свідчив: „Вся діяльність НКВД і інші механізми теро-

ру були цілковито в руках Хрущова і, спеціально, чистки і масові вбивства були наказами партії, які він видавав“.

Коли член комітету запитав лікаря-патолога, який розтинав трупи у Винниці чи були докази того, що вбивства відбувалися також в часи, коли Хрущов був на Україні, лікар відповів, що „так“.

У третьому відділі книжки є Оцінки і Порівняння. На питання хто були ці „Вороги народу“ свідки в цьому відділі відповідають: Селяни, робочі, службовці, учтелі, інженери, лікарі, священники й інші.

Четвертий відділ подає детальний звіт німецького уряду про дослідні розкопки у Винниці. В цьому звіті описуються місця поховання, розкопки, число жертв, ідентифікація загинувших і їхній вік, причини смерті, докази про вистріли з близьких віддалей, методи езекуцій, час коли те все відбулося. Подають також свідчення багатьох свідків, які жили недалеко від тих місць, де викопували могили і ховали загиблих. Свідки оповідали про побудову загорож, про сторожів з собаками, про сморід, особливо вночі, дезінфекцію ґрунту за загорожою, рух вантажних машин вночі, про сліди крові на літінських шосе, яке вело до участків окупованих НКВД. У цьому звіті також подані списки жертв, яких впізнавали, їхнє місце проживання, національність, дата арешту.

Коментари до цієї книжки зайві. Це не художній твір, а глибока наукова розвідка, яка відкриває двері до ширшого вивчення цієї доби, що її ще ніхто не досліджував.

(Закінчення на стор. 5-й)

Ганна Чернін

СЕСТРА

Сестра, як то кажуть, з неба впала. Власне, не впала, а вийшла з літака, що плавало осів на аеропорту. Марія відразу її пізнала — і не тому, що запам'ятала з дитинства, а тому, що вона тільки одна різко виділялася на тлі різноманітної юрби. В метушливому натовпі були строкато вбрані товстухи, молодики з кісками, як у дядька, розпатлані дівчата в мініютах — але все це було типове, американське. Але сестра була інша: худя, виснажена, згорблена, сива... А вона ж на дванадцять літ молодша від Марії! Марії одразу стало соромно за свій молодечий вигляд і струнку постать. Вона виглядала п'ятнадцять літ молодшою від сестри. Але радість поборолала всі інші почуття. Марія кинулась в обійми молодшої, а на вигляд старшої, сестри і заридала.

— Дарочко, дитинко моя, що ж вони з тобою зробили.

— Невже я так погано виглядаю? — перелякалась Дарина. — Знаєш, я вже кілька літ не дивилася у длюстро, з тих пір, як помер мій Василь.

— Ні, ні, не страшно, тільки ти дуже втомлена. Коли ми, багато літ тому, прибули до Нью Йорку, я мабуть так само виглядала, бо морська хвороба мало не вбила мене.

— Але в мене не було морської хвороби. Навпаки, на літаку нам дали досить харчів, і я вперше за весь час добре наїлася.

— Ходім до авта, там чекає на нас Грицько, Лінка й Гаврилко.

Чоловік тепло пошлував ніколи не бачену родичку, а вникі злякались і заховаались за діда.

— Боятися мене... — гірко всміхнулась Дарина. — Я таки, мабуть, страшно виглядаю.

— Та ні, — заперечила Марія. — Це вони такі невиховані, дикі. Ану, виходьте наперед, привітайте свою тіточку у Україні.

— Не тіточку, а бабцю, — поправила Дарина.

— Яку там бабцю! Тіточку! Ти замолодла на бабцю.

Вдома Марія одразу послала Дарину купатися. Та не

ЧЕСТЬ І СЛАВА ПЕРШУНАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З ПРИЄМНІСТЮ ПОМІЩУЄ СВІТЛИНИ ТИХ ШАНОВНИХ ПАНЬ І ПАНІВ, ДІЯЧІВ УНСОЮЗУ, ЯКІ ДОКЛАЛИ БАГАТО СТАРАНЬ І ТРУДУ ДО ТОГО, ЩОБ ВИКОНАТИ СВІЙ СОЮЗОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК У 1989 РОЦІ. ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ СКЛАДАЄ ЇМ ЩИРІ ҐРАТУЛЯЦІЇ ТА СЕРДЕЧНУ ПОДЯКУ. ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ, ДОРОГІ СОЮЗОВЦІ І В ЦЬОМУ, 1990 РОЦІ.

Голови Округ, в яких квоту приєднання нових членів виконано на 75 і більше відсотків.

Володимир Гетманський
БОСТОН 200%

Іван Хомко
ПАСЕЙК — 160%

Петро Дзюба
РОЧЕСТЕР — 123%

Леон Гардінк
ВУНСАКЕТ — 105%

Павло Шевчук
ТРОЙ/О.ЛАНІ — 96%

Іван Гвозда
СИРАКЮЗИ/ЮТИКА
93%

Естелля Волошин
ЯНГСТАВН — 83%

Андрій Джула
ПІТТСБУРГ — 82%

Богдан Ясінський
БАЛТИМОР — 80%

Роман Припхан
ЧИКАГО — 80%

ВІДДІЛИ ОКРУГИ ФІЛАДЕЛЬФІЇ
ВИКОНАЛИ КВОТУ НА 92 ВІДСОТКИ
ТА
ПРИЄДНАЛИ НАЙБІЛЬШЕ ЧИСЛО — 230 —
НОВИХ ЧЛЕНІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ НА
ЗАГАЛЬНУ СУМУ 1.151 000 ДОЛ.

Степан Гавриш

ЧЛЕНИ
„КЛЮБУ ЗАСЛУЖЕНИХ СОЮЗОВЦІВ“
ОРГАНІЗАТОРИ, ЯКІ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ
1989 РОКУ ПРИЄДНАЛИ 25 до 49 НОВИХ
ЧЛЕНІВ

231 В.Пастушок — 45

63 М. Турко — 32

43 Д. Пристай — 30

22 Олена О. Скаг — 29

217 С. Приймак — 26

83 С. Гавриш — 25

271 І. Чопко — 25

ЧЛЕНИ
„КЛЮБУ БУДІВНИЧИХ УНСОЮЗУ“
ОРГАНІЗАТОРИ, ЯКІ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ
1989 РОКУ ПРИЄДНАЛИ 10 до 24 НОВИХ
ЧЛЕНІВ

200 І. Пригода — 24

13 П. Шевчук — 19

399 Р. Припхан — 19

174А. Слюсарчук — 18

238 Анна Ремик — 18

379 В. Семків — 17

230 Аннабелла Боровицька — 15

368 А. Маринюк — 14

53 Д. Головатий — 12

434 Олександра Дольницька — 12

465 Текля Мороз — 12

47 Анна Гарас — 11

269 Христина Гербен — 11

375 П. Тарнавський — 11

423 М. Куропась — 11

427 П. Дяків — 11

55 А. Щідин — 10

82 Уляна Марущак — 10

134 Уляна Дячук — 10

305 Маргарета Гентош — 10

371 М. Дереш — 10

370 М. Нич — 10

445 І. Геврик — 10

ЧЛЕНИ
„КЛЮБУ ВІДДАНИХ СОЮЗОВЦІВ“
ОРГАНІЗАТОРИ, ЯКІ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ
1989 РОКУ ПРИЄДНАЛИ 5 ДО 9 НОВИХ
ЧЛЕНІВ

59 Т. Сливинський — 9

88 Стефанія Гаврилюк — 9

125 Гльорія Пашен — 9

206 Д. Гардінк — 9

242 Й. Чабан — 9

307 Д. Галонжка — 9

180 Геновефа Жеребняк — 8

7 Гелен Словік — 7

10 К. Хильченковский — 7

51 М. Ольшанський — 7

57 М. Савкін — 7

70 М. Шеремета — 7

170 В. Білик — 7

360 О. Гаврилюк — 7

385 М. Крамарчук — 7

458 Д. Пищ — 7

94 Р. Татарський — 6

127 Марія Гаравус — 6

137 М. Колодруб — 6

146 Г. Корбяк — 6

173 П. Щерба — 6

237 М. Крика — 6

292 Стефанія Федик — 6

414 І. Телок — 6

39 О. Худолій — 5

162 Д. Федорічук — 5

194 М. Юзенів — 5

245 М. Мартиненко — 5

285 А. Скібіцький — 5

303 В. Лещук — 5

321 Д. Цюх — 5

323 М. Білик — 5

336 В. Шмигло — 5

349 М. Захарко — 5

374 В. Гетьманський — 5

383 Й. Хома — 5

408 о.М. Стасів — 5

422 Ю. Бударачський — 5

437 М. Малинівський — 5

439 В. Зацерковний — 5

408 М. Щуринів — 5

489 М. Шчутко — 5

ЗНІМОК НЕ ПРИСЛАЛИ:

Ч.В.	Організатор	Ч.Ч.	П.Ч.	Організатор	Ч.Ч.
42	Ю. Котляр	19	484	В. Кроп	8
277	О. Гладун	13	183	Катерина Назарк	7
153	Ю. Данилів	11	216	Б. Одежінський	7
432	Ярослава Зорич	11	266	В. Варшона	7
15	О. Зинюк	10	347	Доця Найда	7
120	Е. Матіяш	10	9	В. Салюк	6
161	В. Гладко	10	238	В. Мігован	6
206	І. Кунь	10			
40	М. Лупічук	9	441	Ліліяна Заневич	6
45	М. Пришляк	8	158	Еміль Саноцька	5
163	Т. Дуда	8	182	Г. Клименко	5
327	Зеновія Зарицька	8	38	Е. Гузіляк	5

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ 1989 РОКУ ПРИЄДНАЛИ 10 І БІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ

П.Ч.	Відділ	Місцевість	Число членів	П.Ч.	Відділ	Місцевість	Число членів
1.	231	Кемден, Н.Дж.	45	22.	434	Монтреаль, Квеб.	14
2.	63	Форд Сіті, Па.	32	23.	15	Вашінгтон, Д.К.	13
3.	43	Ферпорт, Н.Й.	30	24.	465	Ляшін, Квеб.	12
4.	22	Чикаго, Іл.	29	25.	88	Кергонксон, Н.Й.	11
5.	217	Рочестер, Н.Й.	26	26.	120	Алківіппа, Па.	11
6.	271	Елмайра, Н.Й.	25	27.	269	Екстон, Па.	11
7.	42	Пассейк, Н.Дж.	24	28.	134	Ратерфорд, Н.Дж.	11
8.	200	Озон Парк, Н.Й.	24	29.	153	Філадельфія, Па.	11
9.	238	Бостон, Мас.	24	30.	161	Амбрідж, Па.	11
10.	83	Філадельфія, Па.	23	31.	397	Філадельфія, Па.	11
11.	13	Ватерліт, Н.Й.	19	32.	423	Чикаго, Іл.	11
12.	399	Чикаго, Іл.	19	33.	427	Ст. Кетрінс, Онт.	11
13.	174	Дітройт, Міч.	18	34.	432	Торонто, Онт.	11
14.	206	Вунсакет, Р. Аї.	17	35.	484	Ютика Н.Й.	11
15.	379	Чикаго, Іл.	17	36.	375	Філадельфія, Па.	11
16.	53	Пітсбург, Па.	16	37.	55	Куртис Бей, Мд.	10
17.	47	Бетлегем, Па.	15	38.	59	Бриджпорт, Конн.	10
18.	230	Янгстаун, Па.	15	39.	82	Дітройт, Міч.	10
19.	371	Ньюарк, Н.Дж.	15	40.	305	Магоні Сіті, Па.	10
20.	277	Гартфорд, Кон.	14	41.	445	Binniger, Ман.	10
21.	368	Маямі, Фл.	14				

**ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗ-
ПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ!**

Міні спостереження спонукали мене описати в тому аспекті мою подорож в Україну. Від довгого часу моїм бажанням було побачити рідні сторони, місто Тернопіль. Особливо в теперішній ситуації мій намір набрав ще більшої ваги. Мій син ніколи не бачив України, мав бажання поїхати в рідні сторони своїх батьків і завітати додому, остаточне рішення вийшло від самого сина.

Моя мрія стала дійсністю.

Полагодились формальності в подорожньому бюро „Норт-вестерн Травел“ під керівництвом Ірини Кліш ми прилетіли спочатку літаком до Будапешту, описи малярським поїздом в сторону Підкарпаття. Чим ближче потяг наближався в нашу сторону тим більше мене огортала радість.

18-го вересня минулого року ми приїхали в оспіваний славний Львів. Сама собі не вірила, що це дійсність, бо ж я ступала на рідну землю. Зустріла нас моя родина і рідні покійного мого мужа, які приїхали з Рогатина. Я побачила

Тернопіль сьогодні та у споминах

контраст життя наших людей, і сумно стало. Свобода закована. П'ять днів перебувала у Львові, а рада була натішитися зустріччю з рідною, оглядаючи місто. 21-го вересня у Різдво Богоматері були на Службі Божій. Згодом переїхали в Тернопіль. Сама назва насто-

Відвідування Надставної церкви православної ієрархії в Тернополі.

Відправи в Тернополі коло висипаної могили жертвам сталінського терору.

му, в якому я зростала. Немає саду, ні пахучого бузку, все знівечене. Немає гарної, багатоглибини Котляревського, зруйнована, заставлена партійними будками. Сумний образ.

Звідси ідемо в центр міста. Я вхожу до Середньої Церкви, колишньої Руської вулиці, тепер голі пізнати. Вхід із маленької вулички з написом: „Церква Різдва Христового Московська Патріархія Український Екзархат Секретар Тернопільської — Кременецької Епархії“. Та й знову моя думка полинула в минуле, як парами зі школи йшли студенти в ту церкву на спільну шкільну Службу Богу.

Ідемо в напрямку Міщанського Братства, колишньої Острозької. Питаю, де діє замок, фундація князя Острозького? Будинком завідували сестри Служби, в тому будинку приміщувався сиротинець і сестри сиротинцем опікувалися. Замку нема. У віддалі пишлася Церква, перед роками висаджена в повітря. Місто немає давніх гарних будинків, старих пам'яток, давніх назв вулиць. Тернопіль усюди не до пізнання. Бачимо багато житлових будинків різних заводів.

Дальше везуть нас у парк. Тут багато молодих дерев, насаджених після війни. Парк гарний, це ж місце пропаганди. Нагорі, по якій ми спиналися колись вгору, сьогодні горить вічний вогонь слави в пошану героям у вітчизняній війні. При головній алеї усталені статуї воїнів — героїв. У неділю учительки приводять учнів і пояснюють їм подвиги тих героїв Советського Союзу. Хотілось бачити і пройшла я попри нашу колишню фабрику паперів „Калина“. Розташування цієї будівлі й сама

Величавий дебют Пластової станиці Ньюарку

Дебютантки і їх ескорти (зліва): Таїса Бокало — Християн Шалай; Мелісса Бонакорса — Лесик Геврик; Наталка Косонюцька — Григорій Кушнір; Марта Івасечко — Марко Смолий; Таїса Бушнел — Гю Рені; Лариса Дзінгала — Павло Балінський; Гандзя Лиско — Петро Полянський; Христина Луцька — Андрій Стеранка; Дарка Юрчук — Роман Якубович; Рената Бокало — Марко Когут; Тамара Таланчук — Андрій Когут; Стефа Макейдо — Степан Даник; Оксана Мулик — Марко Нинка; Христина Онуфрік — Михайло Сарахман; Христина Кукуруза — Марко Капман; Шері Рікабі — Френк Тросіно; Адрия Фарміга — Олесь Крамарчук; Рома Худьо — Юрій Депутат.

В елегантному фойє ново-будованого готелю Ренессанс Рамада у Іст Брансвіку, Нью Джерсі, 3-го лютого раптом залунали українська мова. Усміхнені, щасливі обличчя молоді перепліталися з немисльовими виразами старшого покоління. Всі вони з'їхалися на карнавалі вечірньої ньюаркської Пластової станиці з традиційною презентацією дебютанток. Хоч такі балі вже стали популярними у всіх більших містах ЗСА, ньюаркський котильйон має в собі питомий шар, який притягає українську молодь. Як і в минулому році, ці карнавали вечірньої увічались великим успіхом і в них взяли участь понад 1.000 гостей.

Імпреза почалася коктейлем і забавою, до якої пригравали на зміну дві оркестри: „Темпо“ Ірини Ковалюк і „Нові покоління“ з Торонто. Рівно о годині 7:30 станиця ньюаркської станиці пл. сен. Юрій Дац, попросивши гостей зайняти місця при столах прекрасної та просторі балевої зали, офіційно привітав усіх гостей, а особливо молоденьких дебютанток, їх ескортів та батьків, які нетерпеливо очікували цього вечора. У короткому вступному слові Ю. Дац заохочував пластову молодь включитися активно в працю станиці, а батьків прищепити в молоде покоління ідеали Пласту.

Господар балу висловив також щирі подяки Зірки Боднар, голови ньюаркської Пластової та його імпрезові референтці, за вміле та багатогранне підготування і проведення цієї вечірньої презентації дебютанток.

Привітавши слова станичного оплесками, гості звернули свій зір на входові двері зали, де появилася 18 молоденьких пар. Під звуки оркестри „Темпо“ пара за парою входила на залу. Дебютантки-красуні похилили глечками своїми вибагливими сукнями, ніжністю та щасливими усмі-

сками. Зірка Боднар представила кожну дебютантку в імені батьків, перелічувала її шкільні і громадські досягнення, а пл. сен. Юрій Дац представляв ескортів.

Всі дебютантки — пластунки. П'ятнадцять з них — це члени одного гуртка „Волошки“, які в спільному гурті провели довірою роки пластування і цю повну вражіння хвилину, яка назавжди залишиться незабутнім спомином.

Під гучні оплески присутніх всі пари хором одойшли залу, а після котильйонного маршу пара за парою почали свій перший „замріяний вальс“. Гості з гордістю стежили за новим поколінням дебютанток. В сьогоднішніх часах, коли часто відчувається прірву між поколіннями, вечірній, на яких бавляться поруч себе не тільки батьки і діти, а іноді бабусі і дідуні — це небуденне явище.

Дуже зворушливе змістом було слово дебютантки Дарі Юрчук. В імені своїх подруг вона подякувала пластункам-виховницям, які впродовж десяти років провадили роєм, а опіс-

ля гуртком „Волошки“. Вона також зложила щирі подяки Пластприюті, а зокрема Зірки Боднар за її величезний вклад праці в організацію балу та дебюту, Оксани Бауер, яка зайнялася хореографією презентації і проф. Василі Тершаківцеві. Паням Боднар, Бауер, Ліди Будняк і Ліди Мостовій дебютантки вручили китиш троянд за їх труд.

Дарка Юрчук склала глибоку подяку всім батькам дебютанток, які зумили виховати своїх донь в українському дусі. Вона заявила, що тепер настав час, щоб і вони, дебютантки, включилися в життя і працю української громади.

Парох церкви св. Івана Христителя о. Богдан Луток провів молитву перед вечерею, до якої засіли спільно дебютантки і всі присутні. Відтак гості благодіяли до ранку.

До успіху карнавалових вечірніх Пластової станиці Ньюарку ще прилучилися такі особи: Ю. Яворський, В. Гнатів, Ю. Тритяк, І. Галатин, З. Смордська і Т. Віна.

Х. П.

3 ДІЯЛЬНОСТІ ВІННИЧЕНКІВСЬКОЇ КОМІСІЇ УВАН

Пожежники на фонд збереження, опрацювання і видання літературної спадщини Володимира Винниченка

Список ч. 29

Цей, 1989-ий, рік знову бачив діяльність Винниченківської Комісії. Комісія відбула дві наукові конференції (в Нью-Йорку), присвячені літературній діяльності Володимира Винниченка. Учасниками були дослідники з України, Канади та США. Члени нашої комісії працюють над окремими аспектами творчості Винниченка.

На 1990 рік, плануємо відмітити 110-ліття з дня народження Володимира Винниченка конференціями та далішими дослідженнями й публікаціями. Тепер наші члени працюють над збірником матеріалів „Сучасники про Винниченка“ та монографією про малярську творчість Винниченка. Плануються опрацювання його творів до перевидання.

Ми радіємо, що тепер в Україні перевидають твори Винниченка, що були довгий час там недоступними. Хочемо також, щоб тут ми могли продовжувати працювати над дослідженнями творчості письменника та поширюванням цих інформацій через наукові конференції та видання.

Щиро дякуємо тим, що зложили пожертви на цю ціль: (Від жовтня 1988 р. до кінця лютого 1990 р.)

\$800 — Боженко Святослав (в пам'ять батька Бориса Боженка).

\$600 — Лисий Володимир.

\$500 — Ткачук Ореста та Богдан (в пам'ять брата Теодора).

\$400 — Ростун Василь.

\$300 — Костюк Теодор.

По \$200 — Безпечна Марія, Неліпа Людмила.

\$170 — Кулик Ада.

\$150 — Лімонченко Валентина.

По \$100 — Фішер-Слиш Марія, Бакало Варвара, Шаблій-Микола.

\$90 — Закидальська Наталя.

\$83 — Кірей Дмитро.

\$68 — Андрее Віктор.

\$60 — Малець Павло.

По \$50 — Гувер Галина, Зітцельберг Наталія (в пам'ять Романа Маланчука), Любарська Д., Лисий Анатоль.

\$30 — Томащук Д.

\$25 — Андрее Віктор, Мовчан Юліан.

\$20 — Діберт Александер, Клівак Модест і Ірена.

\$15 — Гайові Марія та Федір.

\$10 — Корсунь Федір.

Щиро дякуємо за пожертви й будемо вдячні за дальшу підтримку нашої праці.

На допомогу діяльності Винниченківської Комісії та на видання творів Володимира Винниченка просимо виписувати чеки на: UKRAINIAN ACADEMY, VYNNYCHENKO FUND.

Ukrainian Academy

206 West 100th Street, New York, N.Y. 10025

Голова Винниченківської Комісії
ГРИГОРІЙ КОСТЮК

В УВАН можна замовити наступні книжки:

Володимир Винниченко:

„Слово за тобою, Сталіне“. Ціна 10.00 дол.

1971, ст. 374.

„Пророк“. Оповідання. Ціна 3.00 дол.

1960, ст. 108.

„Натой бік“. Повість. Ціна 4.00 дол.

1972, ст. 134.

„Щоденник — 1921-1925“ т. 2. Ціна 30.00 дол.

1983, ст. 700.

„Поклади золота“. Роман. Ціна 16.95 дол.

1988, ст. 268.

Про Володимира Винниченка:

Володимир Винниченко, статті та матеріали. Ціна 3.00 дол.

1970, ст. 82.

Григорій Костюк — Володимир Винниченко та його доба. Ціна 10.00 дол.

1980, ст. 283.

Семен Погорільний — Неопубліковані романи Володимира Винниченка. Ціна 10.00 дол.

1981, ст. 212.

Ціни в американських доларах.

Хрест із квіттів на могилі жертвам сталінського терору.

Загребелю. Замешкала в готелі Москва.

Перед нами — розлоге плесо води, гарне озеро, а далі — Надставна Церква Воздвиження Чесного Хреста. Церква досі була замкнена, вперше відкрили під час нашого поїзду в Тернопіль. Для туристів вигляд міста робить гарне враження. Тут я виступала, пам'ятаю, місто було інше, не таке як сьогодні. Наводить сум. Роки, які проминули, змінили цілковито вигляд Тернополя.

Переношуся думкою в свою дільничу місто — Заруддя, де я жила при вулиці Котляревського. Також при тій вулиці мешкав директор гімназії „Рідної Школи“ Омелян Бачинський. Кожного ранку майоріло від мазепинок, які носили студенти „Рідної Школи“, їх вітав з повагою О. Бачинський. В роздоріжжю вулиць Вагелівської і Карпівської зустрілися студенти. Студенти з Промислової Школи прямували до вул. Німцівця, там був будинок їхньої школи. Натомість студенти гімназії „Рідної Школи“ спішили до вул. Качали.

Ідучи під гору попри Єзуїтський костел, в роздоріжжя входили на наше знане „корзо“ у вулицю Мішечевича. Тут можна було бачити більше скупчення студентів з нашої гімназії „Рідної Школи“ і студентів польських середніх шкіл. По відзнаках на шапках і беретках можна було пізнати хто куди прямував. Молодь народилих шкіл до своїх шкіл: Мішечевича, Гофмана, Ожешкової. З перших років пригадалось мені скільки краси мала та рання метушня молоді.

Повертаюся у мою вулицю Котляревського. Сьогодні стою віч у віч перед звалищами родинного дому, в якому я зростала. Немає саду, ні пахучого бузку, все знівечене. Немає гарної, багатоглибини Котляревського, зруйнована, заставлена партійними будками. Сумний образ.

Звідси ідемо в центр міста. Я вхожу до Середньої Церкви, колишньої Руської вулиці, тепер голі пізнати. Вхід із маленької вулички з написом: „Церква Різдва Христового Московська Патріархія Український Екзархат Секретар Тернопільської — Кременецької Епархії“. Та й знову моя думка полинула в минуле, як парами зі школи йшли студенти в ту церкву на спільну шкільну Службу Богу.

Ідемо в напрямку Міщанського Братства, колишньої Острозької. Питаю, де діє замок, фундація князя Острозького? Будинком завідували сестри Служби, в тому будинку приміщувався сиротинець і сестри сиротинцем опікувалися. Замку нема. У віддалі пишлася Церква, перед роками висаджена в повітря. Місто немає давніх гарних будинків, старих пам'яток, давніх назв вулиць. Тернопіль усюди не до пізнання. Бачимо багато житлових будинків різних заводів.

Дальше везуть нас у парк. Тут багато молодих дерев, насаджених після війни. Парк гарний, це ж місце пропаганди. Нагорі, по якій ми спиналися колись вгору, сьогодні горить вічний вогонь слави в пошану героям у вітчизняній війні. При головній алеї усталені статуї воїнів — героїв. У неділю учительки приводять учнів і пояснюють їм подвиги тих героїв Советського Союзу. Хотілось бачити і пройшла я попри нашу колишню фабрику паперів „Калина“. Розташування цієї будівлі й сама

будівля була колись окрасою міста. Ідучи вулицями бачимо багато фабрик, дитячих садків, однак дітей ми не бачили. На кожному кроці тільки пропаганда, наводять крайній несмак. Тернопіль націсав тепер 206 тисяч мешканців, з того числа 96 відсотків наплив сільського елементу.

Справжній давній Тернопіль я побачила щойно на цвинтарі. Неділя. Люди з міста сходяться сюди не тільки на молитву а також на наради. Іду — чую привіт „Слава Україні“. Прямуємо до могили Січових Стрільців. Тут все відновлено, упорядковано, в квітах. Ідемо далі до свіжо-висипаної могили, присвяченої жертвам замордованим у тернопільській тюрмі. На металевій таблиці напис: „Жертвам сталінського терору 1939 — 1941 Від Народного Руху Тернопільщини“.

Не можна оминати й те, щоб не згадати про зустріч тут на цвинтарі з моїми колишніми подругами. Вони розповіли мені свої переживання. Роздумуючи про їхні страждання, які довелось їм пережити, насувається питання, скільки ж людина може видержати, сказати правду, ця зустріч на цвинтарі була для мене і мого сина небувалою подією. Ми з подругами прощалися як рідні бажачи крашого майбутнього.

Побут в Україні й досі живе в нашій пам'яті. Справді, ця подорож в Україну зробила на мого сина велике враження і картини пережитого залишаються назавжди.

Ці рядки присвячую жителям давнього Тернополя, як спомин про давню красу нашого міста, про гарне минуле.

Оксана Бойківська

„Вінницька...“

(Закінчення зі стор. 2)

Заувага, яку, здається, варто зробити така: В примітці на ст. 71 редактор подає довідку, що Хрущов був у Москві на протязі двох років „Великої Чистки“ і тільки в січні 1938 року був призначений Сталіном на першого секретаря Комуністичної партії України. З цієї примітки можна, ніби, зробити висновок, що він не цілком відповідальний за те, що творилося на Україні. Переверимо статистику і дати. Числа є вперті і ніколи неправди на кажуть.

Згідно списків жертв упізнаних свідками у Вінниці, 30 відс. — 40 відс. були заарештовані і розстріляні в 1938 році або пізніше. Ця статистика не точна, бо тільки 7 відс. було упізнано, а крім того це тільки у Вінниці, скільки ж було Вінниць у інших республіках ми не знаємо, однак навіть з цього видно, що найінтенсивніше нищення було в другій половині 1937 року і в першій половині 1938 року.

Сестра

(Закінчення зі стор. 2)

— От відвикнуть вони від української мови, то не нарікайте. Хочте, щоб говорили по-нашому, то віть. Скоро вже й до школи їх треба буде возити. Знаєте ж, що ми з чоловіком працюємо, нам ніколи, бо одну суботу в тиждень маємо, і все на ту суботу падає. А ви все гуляєте з гостями, а ми все вам заважаємо...

Прийшов останній тиждень. Марія водила сестру по крамницям, купувала їй усе, що могло б добре „піти“ в Україні. Купити навіть „Бісар“, що сестрі був непотрібний, але дав би добрий заробіток. Багато різного дріб'язку: помади, фарби до брів і очей, олівців, намістечка, дешевих сережок...

— Таж це все як золоті! Те-се, вже й двадцять п'ять рублів. А ще якось треба трохи доларів провезти, — в нас десять рублів за один дають.

— А в нас і досі два долари і двадцять центів за рубель беруть. Хто не знає, ще стільки платять, коли шлють гроші рідним.

Увечері прийшов Забродський і забрав Дарину до ресторану. Довго їх не було, і Марія затримувалася — чого злого не трапилося. Аж об одинадцятій повернулася Дарина, осяяна видимим щастям. Вона не вибачалася за спізнання... Підняла вгору руки, показуючи перстень із чималим діамантом.

— Це мені Данчик подарував. Післязавтра ми одружимося!

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ПОГРОЗИ терористів і коротку перерву прямих перелетів з Мадярищини, советські жиди минулого місяця прибували до Ізраїля в куди більший кількості, як досі. Згідно зі статистикою Крайової конференції советських жидів, 7.000 осіб емігрували в Ізраїль до Ізраїля. Однак з швидким напливом імігрантів Ізраїль починає відчувати сильну потребу помешкань для їхнього поселення, а планів для розв'язки цих проблем не видно.

ПОДЯКА

3 волі Всевишнього відійшла у Вічність 24-го лютого ц. р. на 97-му році життя моя Найдорожча МАТИ

СВ. П.

Михайлина Курилович

Учасниця Визвольних Змагань в рядах Української Галицької Армії Медичного Корпусу, колишня учителька на рідних землях.

Цією дорогою складною широкосердечною подякою Родині, Приймати, Голові Окружної Управи Союзу Українок Америки в Чикаго Високоповажаній Анастасії Харш, Головам Відділів СУА і всім Союзницям за численну участь у похоронних відрывах, вияви співчуття та підтримку у так для мене болючий час.

Складую сердечну подяку о. д-р Андрію Чиревському — синаві моєї приятельки з гімназійних часів у Львові, за відправлення парастасу і панахиди, о. митратові Маріївній Бутринській за відправлення панахиди перед закриттям домином, о. Томасові Гленові за відправлення Служби Божої і панахиди та глибоко зворушливими прощальними словами відправлення Покійної на місце Вічного Спочинку.

Складую велику подяку майором Миколі Личковій за виставлення автентичного прапору армії Української Народної Республіки з Визвольних Змагань, та накрита домином Національним Синьо-жовтим Прапором, що дуже зворушило цілу мою родину.

Сердечно дякую дорогій матері сестрі Люсії Самбірській за повідомлення про смерть Матері на своїй радіопрограмі і присвячення чудової пісні, та прощальні слова над домином.

На руки дияконів хору при парафії св. Йосифа Юліана Позняка і голови хору Ярослава Стефанюка — складую велику подяку Велимишоновим Хористам за так численну участь та відспівання панахиди.

Сердечно дякую моїм зятям д-р Володимирові Мінковичеві і архієпископу Самбірському, сестрині Данилої Біловушчій, інж. Григорієві Куликівському, сестрі д-р Стефанівій Самбірській і Сергієві Ілюкові за несення домином моєї Дорогої Матері на місце Вічного Спочинку.

Сердечно дякую Родині, Люсії і Григорієві Куликівським, д-р Петрові і Галі Харукам і Орелі Вітковській за чудові квіти, а квітарні Вані Чичули і Маріїці за прекрасну уложені букети.

Щиро дякую похоронному заведенню Музики за зразкове переведення похорону.

Замість квітів у світлу пам'ять Покійної зложено на:

ЖУРНАЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ „НАШЕ ЖИТТЯ“

100 дол. — Любомира Шандра.

70 дол. — д-р Ярослав і Ірина Іваненці.

По 50 дол. — Стефа і Микола Шандра, д-р Стефан і Люсія Самбірські, д-р Роман і Галина Сосенки, Ліда Кассараба, Окружна Управа Союзу Українок Америки в Чикаго.

40 дол. — Ірена і Зенон Петниш.

По 25 дол. — 6-ий Відділ Союзу Українок Америки, Анастасія Харш, Ліна Басюк, Віра і Андрій Елішевські, Олія і Нестор Попович.

По 20 дол. — Катерина і Андрій Іванів, Ірена і Богдан Плещівки.

По 10 дол. — Наталія і Сергій Ілюк, Михайло Банаш, Люба Семків, Ольга Мартинюк, Евстахія Струтинська, Ярослава Фаріон.

Разом 685 дол.

СЛУЖБИ БОЖІ

Від 7-го до 10-го березня ц. р. в Гданську в Польщі відбулася конференція з кличем „Зворотного шляху немає”. Конференцію алаштував „Комітет за мирний перехід до демократизації”. І комітет, і конференція ініціював „Комітет Міжнародного демократичного стрічка”, мотом якого є „Мир і свобода”. „Чорна стрічка” існує від 1986 року, її осідок Торонто. З її ініціативи щорічно відбуваються демонстрації в річницю підписання пакту „Рібентроп — Молотова”. Минулого року були демонстрації в 55-ох різних містах світу, включно з Україною. Торік „Чорна стрічка” алаштувала першу конференцію в Лондоні для представників повнозасвоєних Москвою країн: України, Польщі, Литви, Латвії, Естонії, Чехо-Словаччини, Румунії, Болгарії та Малярщини. Участь взяло ще коло 50 гостей.

Максимальна кількість делегатів з однієї країни — 25, але ніхто вповні не використав своєї квоти з різних причин, наприклад, довге чекання на візу чи вибори в Україні. Українська делегація складалася з 15-ти членів і була однією з найбільших. В наший делегації було 7 осіб з України, в тому числі новобрані депутати до Верховної Ради Вячеслав Чорновіл, до обласної Ради Михайло Бойчишин і депутат до міської Ради Володимир Ліщинський та поетеса Алена Пашко. 7 осіб з Польщі: редактор „Нашого Слова” — Мирослав Вербовий, професор варшавського університету д-р Степан Козак та інші, представники СФУЖО — СКВУ — Оксана Б. Соколик з Канади.

17 прелегентів були зі ЗСА, Канади, Англії та Польщі. Серед них були міністр уряду Польщі д-р Криштоф Ліс, Імон Батлер з Адам Сміт Інституту в Лондоні, д-р Джеймс Шер з Лінолн коледжу в Оксфорді, Міч Костух — ексекютивний віцепрезидент СБ (SB) Капітал Корпорації з Торонто та український Ярослав Соколик з Гамбер Йо-

В. Чорновіл з українською делегацією на конференції в Гданську

ледж з Торонто.

Темою конференції було: „Приватизація, економічний розвиток і виборча стратегія” — і всі доповіді з дискусіями заторкували поодинокі теми. Мовою спілкування і доповідей була англійська. Делегати, якщо їм було потрібно могли уживати слухавки з негалим перекладом доповіді на польську або російську мову.

Всі делегати, які виступали в дискусіях, володіли англійською мовою. Українські делегати говорили, ставили питання українською мовою, яку на англійську перекладав Я. Соколик. Учасники могли собі взяти додому окремі доповіді, накручені на тасьмі англійською мовою або в перекладі.

Конференція відкрила у середу раню Дейвід Сомервіл, віцепрезидент „Чорної стрічки”. Зворушливим був привіт конференції від СКВУ, підписаний президентом Юрієм Шимком, який додав гордості та певності нашим делегатам. На стіні було велике полотно з написом десятима мовами учасників конференції: „Зворотного шляху немає”. Предсідник з притутних вирізняв привітом В. Чорновіла, як колишнього політв'язя, а тепер новобраного депутата України.

Першого дня відчувалася атмосфера невпевності і викування. Переважна більшість делегатів на подібній „свобідній” конференції не мали змоги бути і не знали, що можуть сподіватися.

Правильною розв'язкою того була пропозиція, щоб представники окремих груп розказали про політичний і економічний стан у своїй країні, найновіші події та можливості майбутнього. В імені української делегації дуже цікаво говорив Вячеслав Чорновіл.

В п'ятницю перед полуднем конференцію відвідав Лех Валенса. Динамічний, у нього швидко виразна мова, короткі речення. Заявив

відразу, що буде тут тільки півгодини, і радо відповів на питання.

Вячеслав Чорновіл не ставив питання, але поградував Валенси за успіхи „Солідарності”, за підтримку проф. Мокрого. Бажаючи всього добра, прищепив Валенси на жакет синьо-жовту відзнаку Руху з тризубом і сказав між іншим: „Не буде вільної Польщі без вільної України і не буде вільної України без вільної Польщі”. Після того представники інших народів, за прикладом Чорновіла, дарували Валенси сувеніри, включно з великим литовським прапором.

У четвер увечері учасники конференції відбули цікаву подорож 60 км на південь від Гданська — до Мальборку, старого замку з часів хрестоносців, відновленого і знаменито втриманого. Мандрівка замком у темноті драматизована штучними світлами, концерт середньовічної музики, який виконала молодь в стильових костюмах на старинних інструментах (флейти, сопілки), вечере в ідальній замку при масивних низьких дерев'яних столах на твердих та тяжких лавках.

І після того всього українська група розспівалася. Пісня за піснею лунала мурами історії. Мабуть, це перший раз після Богун (кажуть, він тут сидів) українська пісня котилася через пороги старинного замку... А кругом нас збиралося повно слухачів...

Учасники конференції злижили ще поклин загальним робітникам — страйкарям Гданська коло великого пам'ятника біля пристані, там же, де все це почалося. Представник кожної делегації складав символічну квітку з коротким словом англійською мовою, бо прибуло багато репортерів. Від української делегації виступили Алена Пашко та Ярослав Соколик.

На закінчення конферен-

ції знову ж представники груп виступили з короткою оцінкою конференції та побажанням на майбутнє. Від української делегації говорив дуже добре і провідник-депутат Михайло Бойчишин. Він також передав листа до СКВУ і КУК, відділ Торонто, і товариства „Народний Дім” в Торонто з подякою за моральну і матеріальну підтримку делегатів.

Корисним буде ще й те, що всі делегати, доповідачі і організатори мешкали в одному готелі „Гевеліш” (делегатам фундавала побут в Гданську „Чорна стрічка”) і там же харчувалися. Так що було багато нагоди знайомитися, на'взувати особисті контакти, чи просто обмінюватися думками.

Про перебіг конференції щоденно звітувала польська телетелівізія і преса, як також і загранична преса. Під час конференції В. Чорновіл та інші члени делегації дали ряд інтерв'ю про сучасні проблеми в Україні. Чорновіл мав зустріч з представниками польського уряду, союму „Солідарності” та іншими.

Українська група ще мала несподівану зустріч з українською громадою Гданська в українській домівці. На ній виступали з інформативним словом депутати Вячеслав Чорновіл, Михайло Бойчишин. Про працю СКВУ говорив Я. Соколик, про СФУЖО — Оксана Соколик. Цікаво розказувала про працю Г-ва української мови ім. Т. Шевченка її член Люба Сорока. Алена Пашко читала свої поезії. Виступали і місцеві люди, розказували про свою працю. Студент Петро Тима говорив про СУНМ та гаряче бажання молодих заснувати Плат, хоч не мають ніяких засобів.

Конференція скінчилася в суботу, 10-го березня. Повні враження, з масою нотаток, паперів, тасьм, візиток розіслали делегати з вільної атмосфери конференції до своїх країн, щоб з новими надіями боротися за демократизацію своєї держави.

Оксана Б. Соколик

КОМІСІЯ КАТОЛИЦЬКИХ єпископів ЗСА переглянула головні постанови Римско-Католицької Церкви, які стосуються жінок, та перейшла від ліберального до більш строгого тону. У папському листі до американських католиків єпископи детально стверджують офіційну заборону штучних протизаплідних засобів та висвячування жінок. Незважаючи на те, що подібний проєкт, який підтверджував становище Католицької Церкви відносно цих питань два роки тому викликав велике незадоволення серед католицьких жінок, комісія єпископів ЗСА прийняла становище Папи Івана Павла II, який наполягав на зверненні дискусій над цими питаннями.

ВІСІМ НЕВЕЛИКИХ МІСТ між Фріпортм та Піттсбургм, Па., вздовж ріки Алленгені зачинили свої водоочисні станції в зв'язку з великим занепадженням води нафтою. В наслідок пошкодження нафтопроводу фірми Бакай пайплайн в п'ятницю минулого тижня до ріки вилилося понад 200,000 галлонів нафти. В районі вилливу нафти було проголошено аварійну ситуацію, яка вимагала найстрогішої економічної води, бо фільтри водоочисних станцій не в змозі очистити забруднену воду. Були зачинені школи, пральні, а лікарні, ресторани повинні вживати обмежену кількість води та посуд одноразового вжитку. Бригадами очищення від нафти вже вдалося зібрати 50,000 галлонів.

УКРАЇНСКА СВИТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

В Ратгєрському...

(Закінчення зі стор. 1)

зосередився на твердості Ліни Костенко, а зокрема на питанні зради у її драматичних поемах. Останнім дискусіантом в цій сесії першого дня конференції був д-р Вячеслав Брюховецький, літературний критик та професор філології та ідеолог НРУП, який вилосив свою доповідь англійською мовою на тему політичної ролі української літератури в сьогодишніх обставинах. Мотом до доповіді була запозичена у Солженіцина фраза „не лише література”. Давучи багато прикладів з української літератури від найдавніших часів до сьогодишніх, він доказував, що вона завжди служила також формуванню і виробленню політичної думки.

Хоча конференція мала в цілості відбуватися англійською мовою, коли в суботу, вранці, 17-го березня, виказалося, що на залі лише одна особа не розуміла української мови, усі доповіді того дня були вилослені авторами по-українськи, а лише провідники сесій давали коротке резюме англійською мовою.

Першою в сесії другого дня конференції була тема сучасної української преси, в якій доповідали, редактор тижневика „Літературна Україна” в Києві Борис Рогоза і співредактор місячника „Всесвіт” Микола Рибчук. Сесію проводив д-р Р. Сольчинський, який і зробив коротке резюме англійською мовою. Б. Рогоза в обширній доповіді, яка не вміщала ніяк у призначені 20 хвилин, поінформовав присутніх, що в Україні тепер є 1,800 пресових видань, а в тому 1,291 українською мовою. Він також підкреслював, що наклад „Літературної України” в останніх трьох роках побирався з 29,000 до 206,000 примірників, але, на жаль, в Україні є брак паперу і тому усі видання терплять на тому. Він довше зупинився на екологічному питанні та на нещасті в Чорнобилі, а при цьому позитивній ролі, що відіграє у тому питанні „Літературна Україна”, яка постійно виступала і виступає проти атомної енергії в Україні. Питання екології він поставив на першому місці, стверджуючи, що якщо не втрутяться українські землі то не втрутяться нічого іншого. Він заторкував також справу української мови, закону про пресу та браку національного свідомості серед частини українського населення.

М. Рибчук присвятив свою доповідь в більшості питанні неформальної преси, що тепер появляється у великій кількості, а із-за браку паперу та машин друку, є в малому накладі та переходить дослівно „з рук до рук”. Ці журнали орієнтуються на свідомих українців і немає серед них односторонності, як ось спалення в 1964 році головної бібліотеки в Академії Наук України.

Професор Йорк університету Орест Субтельний говорив загально про історію

Частина учасників конференції в Ратгєрському університеті пильно прислуховується доповідям

Економічному сесію проводив д-р Юрій Логущ, професор економіки Фордгем університету. В цій сесії доповідачами були д-р Олег Білорус, професор Української Академії Наук, д-р Іван Коропецький, професор Темпл університету, д-р Федір Кушнірський з Темпл університету і д-р Веніамин Сікора із НРУП. Перший доповідач звернувся на дуже складну тему національної економіки, де 90% промисловості є під абсолютною контролею уряду СССР. Він уважав, що радикальні зміни в системі економічній не є можливі, а такий процес потребує прийняти 15 до 20 років, щоб перейти вповні в життя. Проф. І. Коропецький підкреслював як скупо поінформовані західні економісти про статистику в Україні, але на підставі того, що є доступне, його висновок був, що багато т.зв. економічних змін залишилися досі на папері та що економічна незалежність України може прийти лише внаслідок політичного. На думку чергового доповідача д-р Ф. Кушнірського питання економіки України є критичним для СССР і від нього може залежати дальший розвиток подій в Україні. Д-р В. Сікора, останній із доповідачів в економічній сесії, підходить до питання економічного раціоналізму та розумно із повним знанням економічних проблем Заходу.

У полудневій сесії обговорено питання „гласності” і проблем української історіографії під проводом проф. Т. Гунчака. Серій Білокінь із Історичного Інституту Академії Наук України в Києві представив присутнім пропозиції стан історії науки в Україні, де історичні студії контролює партійна машина. Він звернувся увагу на ряд фальсифікацій, як наприклад, у випадку Михайла Грушевського. Він говорив також одверто про нищення історичних архівів, як ось спалення в 1964 році головної бібліотеки в Академії Наук України.

Професор Йорк університету Орест Субтельний говорив загально про історію

Тимко Бутрей...

(Закінчення зі стор. 1)

ного предсідника д-ра Івана Фліса та попросив його розказати про успіхи і досягнення УНС.

На початку свого виступу д-р Іван Фліс висловив свої співчуття Г. Стефурин з приводу смерті її чоловіка, а також привітання для всіх членів Округу від імені Головного Екзекютивного Комітету УНС. Д-р І. Фліс звіттував про організаційні досягнення Округу за минулий рік та подав загальний звіт з діяльності УНС у 1989 році в різних ділянках.

Д-р І. Фліс зазначив, що хоча в минулому році до УНСОю було приєднано 1,410 членів, які були забезпечені на загальну суму 8,987,000 дол., УНС втратив 1,914 членів. Округа Вілкс Беррі приєднала 12 нових членів, які були забезпечені на суму 49,000 дол. Отже, річна квота Округу була виконана на 60 відсотків. Головний предсідник погратував найактивнішим членом, серед яких була Г. Стефурин, що приєднала 7 нових членів.

Потім д-р І. Фліс подав короткий звіт успіхів УНС у його фінансовій та братській діяльності. Майно УНСОю зросло на суму 1,066,406 дол. і осягнуло 64,319,371 дол. Загальна сума вкла док дала 2,702,157 дол. і рівнялася майже сумі у 1988 році. Всі інвестиції дали

і про складну роллю українських істориків в Україні, що так довго були під повною контролею та нищення режимом. Д-р Ярослав Ісаєвич, член відновленого НТШ у Львові, подав свої спостереження із 30-літньої праці історика та закінчив їх позитивною ноткою, яку вбачав у створенні Міжнародної асоціації українців.

Глибоко турбуюча усіх проблема екології після нещастя у Чорнобилі була вичерпно порушена в останній сесії, якою проводив проф. Роман Воронка із Технологічного Інституту Нью Джерсі. Тут зокрема були важливі ствердження: д-ра Дмитра Гроздінського з Академії Наук УССР. Він з повним знанням проблеми виклав скільки злочинів зробив уряд СССР, промовчучи атомовий вибух в Чорнобилі та його жахливі наслідки. Він показав прозирки із „мертвих лісів”, де не живе ніяка тварина та ніякі комахи. Він показав здеформовані дивовижно дерева, дуби з величезними листками та навіть здеформовані славні квіські каштани. Але не лише природа знищена, д-р Д. Гроздінський поставив перед усім можливі хвороби та ненормальності, які будуть ще у наступних поколіннях, про втрату відповідності серед населення та хронічні і смертельні захворювання. Чорнобиль є пересторогою для цілого людства — сказав д-р Д. Гроздінський, а черговий доповідач Зенон Стахів, що працює в екологічних справах при Уряді ЗСА, додав, що „Чорнобиль” — це одна із найбільших природових катастроф людства. Він як інші доповідачі з американського терену, заявив, що через брак достатніх даних, важко з'ясувати стан і робити прогнози на екологічні проблеми України. Але проблема занецищення довкілля і радіації є найбільш важливою та найбільш болючою проблемою України, якої не можна розв'язати доки населення не матиме голосу в усіх рішеннях відносно екології.

В часі обох днів конференції учасники та слухачі мали можливість ставити питання та дискутувати із прелегантами.

У п'ятницю увечері та в суботу відбулися спільні товариські зустрічі прелегентів та гостей, в яких можна було вільно обмінюватися думками та посвідом.

питання та дискутувати із прелегантами.

У п'ятницю увечері та в суботу відбулися спільні товариські зустрічі прелегентів та гостей, в яких можна було вільно обмінюватися думками та посвідом.

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ

ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ

ЗАБИГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ

ЗАСТРИКИ COLLAGEN

ПІКУВАННЯ ЗМОРЩОК

JIM BARAL, M.D.

ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ

Центр американської дерматології

(212) 247-1700

210 Central Park South New York, N.Y. (bet. W'way & 7th Ave.)

Medicare приймається

Пациєнти приймаються тільки за домовленістю

Працюємо також в суботу

Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages

НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ — кераміка, різьба, вишивки, карточки.

● НА ПРОДАЖ ●

Щоб бджолині продукти мали і на що вони помагають. Мед скріплює серце, щоб не було атаку (удару), перга бджолини скріплює нагачі судини (капіляри), щоб не було удару мозку (строк). Також лічить простату. Прополіс ніщить шкідливі бактерії, щоб не було пистирків (кандидоз). Бджолине молочко відмолює людину. Як мені було 50 років то я вже чувся старим. Одна капсулька бджолиного молочка мене відмолює. Тепер мені минуло 97 років і я чуюся краще як 47 років тому. Всі бджолині продукти на сто днів, коштує \$30. Замовте дві порції за \$50. Одну порцію подаруємо тому когось любите. Завождати гроші на шкідливих речах: тютюн, алкоголь, цукор і т.п. Пишіть: MYRON SURMACH 169 W. Saddle River Saddle River, N.J. 07458 Tel: 1-201-327-6072

УВАГА! ЛЮБИТЕЛІ МАЛЯРСТВА!

Вперше у продажі 16 картин відомої і популярної української малярки

ТАІСИ ЗАЙЧЕНКО

Зашквалени у кулі: звертається на число телефону (415) 752-5546 або (415) 752-5721

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ПІС НАЙПРО — директор Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

FUNERAL HOME

371 Lakeview Avenue CLIFTON, N.J. Phone: (201) 772-1880

Funeral Director

Chapels available throughout the Metropolitan Area

Англійське видання ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА,

дирючий редактор ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК

1-ий і 2-ий з циклів п'ятьох томів, які мають вийти до 1992 р

A-F — 119.50 дол. — 968 стор.

G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Альфабетична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетентне зредіроване і доповнене видання Енциклопедії Українознавства, аповні ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними мапами, першорядний показник життя і культури українців в Україні і диспори

Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.

Набувати можна у книгарні Свободи

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеіту Нью Джерсі обов'язує подати до цини 6% стейтового податку

ЦІНИ ОГЛОШЕНЬ у щоденнику „Свобода” та у „Ukrainian Weekly”

ЦІНИ ОГЛОШЕНЬ у щоденнику „СВОБОДА”

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$ 6 00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	\$10 00
Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по за кожний інч (1 інч x 8 шпальт)	\$10 00

Якщо до оголошення включаться знімку — коштуватиме додатково

Фоторепродукція на одну шпальту	\$ 8 00
Фоторепродукція на дві шпальти	\$10 00
Фоторепродукція на три шпальти	\$12 00

Оголошення на чергове число мусить вплинути до Адміністрації 2 дні перед появою числа.

ЦІНИ ОГЛОШЕНЬ в АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ UKRAINIAN WEEKLY (НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$10 00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	\$20 00

Оголошення на чергове, недільне видання, мусить вплинути до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА

Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки КЛЕПСИДРИ

Посвідки заплачених рахунків за оголошення висипаємо тільки на спеціальне прохання.

ТИМЧАСОВА ПРАЦЯ на КОМП'ЮТОРІ

ВВЕДЕННЯ АДРЕС до нової СИСТЕМИ у відділі ПЕРЕДПЛАТ.

Години праці довільні (flexible)

Головність:

SVOBODA

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel.: (201) 434-0237

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи”

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ і ПОДИНОКІ ОСОБИ.

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих пистів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ мусять БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.